

vrgle, kjer se je vstavil, tako so zavzele včeraj v boju veselom naskoku trdrovratno branjene postojanke pri Niwri ob Zbruczu. — Med Dnjestrom in Prutom priborile so si zvezne čete v smeri proti Cernovicu kraje Werenszanka in Sniatyn. — Froneta nadvojvode Jožefa. V krepkem naskoku predli so nemški locvi ruske zadnje postojanke pri Wiznicu. Sovražnik bil je s tem prisilen, da izprazne črto Czermosza in se je umaknil proti vzhodu. Tudi v gozdnih Karpatih na zgornjem toku južnega Sereta ter na obeh straneh Moldave in Suczawie pridobili smo v napadu proti vzhodu na ozemlju. Pod pritiskom teh uspehov so Rusi v oddelku Mesticane sti svoje predajne postojanke opustili. Ob govorju Bereske nadaljeval je sovražnik svoje napade. Tekom dneva napadel je pet kraljev na Mgr. Kasinulni, brez da bi dosegel kak uspeh. Bolj južno bil je eden naših regimentov z močnim sovražnim sunkom v neko bolj zapadno ležeče visočinsko postojanko nazaj potisnen.

Prvi generalkvartirmojster
Ludendorff.

Krapina-Toplice zdravi giht
(Hrvatsko) revma
Pojasnila in išias
prospekt gratis.

Vojna na morju.

5 milijonov ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 25. julija. V Atlantskem oceanu in v Severnem morju so naši podmorski čolni zopet 6 parnikov in 4 jadernic potopili.

Od začetka neomejene vojne podmorskih čolnov se je že nad 5 milijonov brutto-register-ton naše sovražnike rabnega prostora na trgovskih ladjah potopilo.

Šef admiralnega štaba mornarice.

20.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 28. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v angleškem Kanalu 20.500 brutto-register-ton. Med potopljenimi ladjami nahajajo se 4 oboroženi načinjeni parniki, katerih enega so spremigli rabiški parniki, nadalje angleške jadernice "Dinorwig" in "Ebe-nezer", obe s premogom iz Anglije na Francosko.

Veliki uspehi na morju.

W.-B. Berlin, 28. julija. 1. V zatvorenem okolišu Anglije se je od nemških podmorskih čolnov zopet 26.000 prostornih ton potopilo. Med potopljenimi ladjami nahaja se angleški parnik "King David" (3688 ton) s 55 letali in strelivom na krovu iz Oresta v Archangelsk. — 2. Novi uspehi podmorskih čolnov v Srednjem morju: nekaj parnikov in jadernic s skupno 20.000 tonami. — 3. Ena naših zračnih ladij v Vzhodnem morju napadla je v noči na 27. julija baterije in trdnjavsko naprave v Alandskih otokih z dobrim uspehom in je spravila eno baterijo do molka. Vkljub ljudemu obstrelovjanju se je zračna ladja nepoškodovana vrnila.

23.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v zatvorenem okolišu okrog Anglije: 23.000 prostornih ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Angleški parnik se potopil.

K.-B. Rim, 30. julija. Pri Syrakusu zadele sta ponoči dva parnika skupaj. Pri temu je bil novo zgrajeni angleški parnik "Romania" z žitom in raznim blagom iz Indije razbit in se je takoj potopil.

Francoski parnik se potopil.

K.-B. Bern, 29. julija. "Nouvelliste de

Lyon" poroča: Francoski parnik "Sturiano" je prišel pri kapu Finisterre na plitvo in se je takoj potopil.

Skupne izgube na vojnih ladjah.

W.-B. Berlin, 31. julija. S potopljenjem neke križarke "Diadem"-razreda znašajo vse izgube na vojnih ladjah naših nasprotnikov 265 ladij s skupno točko 938.015 ton. Od teh odpade na Anglijo 166 ladij z 669.290 tonami. V tretjem vojnem letu nima nemška mornarica niti ene večje ladje kot izgubo občakovati. Nasproti pa znaša izguba sovražnikov v tretjem vojnem letu 19 v ečjih ladij, namreč 8 bojnih ladij, 2 pancerki križarki, 1 zavarovana križarka in 8 manjših križark.

Vse izgube vojnih ladij sovražnikov so za okroglo 28.000 ton večje, nego šteje amerikanska vojna mornarica ob začetku vojne, ali pa le za 22.000 ton manjše, nego štejete vojni mornarici Japonske in Italije skupaj.

Veliki angleški vojni parnik potopljen.

W.-B. Berlin, 30. julija. Dne 26. julija potopil je eden naših podmorskih čolnov (potopljenik kapitan-lajtnant Steinbrinck) v angleškem Kanalu neko veliko, od razruševalcev zavarovano angleško križarko s 4 dimniki, pripadajočo "Diadem"-razredu (11.150 ton), s torpednim strelom.

Šef admiralnega štaba mornarice.

22.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 31. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v angleškem Kanalu in Atlantskem oceanu: 22.500 prostornih ton.

Izpred sodišča.

Beg ruskega generala.

Budimpešta, 31. julija. Ruski general Kornilow bil je, kakor znano, pri naši zmagi pri Gorlicah kot divizionar z vsem svojim štabom od avstro-ogrskih vojakov vjet. Po več kot eno leto dolgem vojnem vjetništvu je obolel. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico v Kószegu na Ogrskem. Iz te bolnišnice pa je s pomočjo nekega češkega vojaka imenom Mrnak v avgustu l. 1916 pobegnil. Mrnak je bil kmalu nato, ko je hotel za generala živilska sredstva nakupiti, aretiran, medtem ko je zamogel Kornilow čez rusko mejo zbežati. Mrnak je bil potem od presburške divizijske sodnije na smrt na vešalah obsojen, ali najvišje vojaško sodišče je to razsodbo razveljavilo. Včeraj se je imela presburška divizijska sodnija še enkrat s to zadevo pečati. Mrnak je povedal, da mu je bil general Kornilow za pomoč pri begu 20.000 kron in podelitev apoteke na Ruskem obljudil. On da je bil svoj čin občaval (?) in da bi bil generala gotovo oblasti izročil (?), ako bi se ga ne bilo aretiralo. Vojna sodnija je po končani razpravi obsojila Mrnaka na 10 let težke ječe.

Velike sleparje.

Dunaj, 31. julija. Pred armadno divizijsko sodnijo imel se je trgovski pomočnik Emil Eider zagovarjati. Izvršil je velike sleparje, zlasti v Gradcu, kjer je imel s prodajalko Eleonorou Küsterle, vkljub temu da je bil oženjen, ljubavno razmerje in ji je izvabil denar. Trgovcu Steiningher v Gradcu je izvabil 2700 K, njegovemu bratu 1900 K, trgovcu Kreißl 8000 K. Pri svojem zagovarjanju sumiščil je tudi več visokih vojaških oseb v svojo zadevo; zato je bil tudi vsled obrekovanja tožen. Vojna sodnija obsojila je Eidera na 2 leti težke ječe.

Navjalci cen.

Dunaj, 30. julija. Danes se je v razpravi zoper lastnika "velike trgovske hiše" Schapira, ki je z raznimi tovariši navjal cene pri svečah, šokoladi, slanikih, milu, sadju itd. in izvrševal s tem v velikem slogu vojno oderuščvo, padla razsodba. Sodnija je obsojila Karla Schapira na 8 mesecov stroge-

ga zapora in 20.000 krov denarne globe, Mozes Jakob na 8 mesecov strogega zapora in 5000 krov denarne globe, Salamona Živkovič na en mesec strogega zapora in 1000 krov denarne globe, Arona Melnik na eden strogega zapora. Schapira in Jakob se je poleg tega odtegnila obrtna pravica.

Hude navjalke cen.

Ljubljana, 26. julija. Tukajšnja trgovka Katica Bernatovič in njena hčerka Elza vdovljena Mixich, prodajale ste svoji konfekcijski trgovini blago s 300% dobikom. Okrajna sodnija je vsako na 1000 K globe obsodila. Vzklicna sodnija pa je zvila kazen pri Katici Bernatovič na 5 dnizpora in 2000 krov globe.

Mestna deca na deželo!

P. Rosegger.

Ce bi se mogel človek modrijan iz zgodovine in izkušta kaj učiti, ne silil bi več iz dežele v mesto, temveč zahrepel bi po deželi. Saj nas priroda tako ljubko vabi h grudi, toda modri človek ve boljše: mesto je finejše, gosposko.

V vsakem otroku se razvije pred vsemi prirodnih čut in ako hočeš mestnemu otroku privoščiti posebno veselje, popeljaš ga v nedeljo na deželo. Seveda so na deželi nedelje lepše nego delavnik; toda kdor prispodbablja mestno delo in obrtno ali tovarniško delovanje s kmetijskim poslovanjem, občuti, kolikor prikladnejše, svežilnejše, vzbudljiveje in prisrčnejše je kmetsko delo. Samo da dan predolgo traja. Ce bi uvedli v kmetijstvo osemurni dan, bilo bi telesno delo bolj užitek nego trud. Toda meščan je doslej prezirno gledal na kmetsko ljudstvo. Občutil je nekako, da kmeta kot človeka in državljanu ni smatrati čisto polnoveljavnim.

Prispel je čas, ko mora meščan svojo lačno deco pošiljati s košaricami in z vrečami na deželo, da stikajo za živili. Med meščani je pa tudi pametnih ljudi. Takih, ki menijo, ako revni mestni otroci že zahajajo na deželo, da isčejo živeža — zakajli ne bi nekaj časa ostali zunaj? Zamoglo bi se uredit (mesto in dežela bi pa moral biti složna) da bi gospodki posestniki, veleposestniki in premožnejši kmetje sprejemali za nekaj časa mestne otroke, zlasti uboge, katerih očetje so v vojni. Kjer jih več sedi pri mizi, je še tudi prostora za drobnega dečka ali za bledolično deklec, ne da bi moral biti skleda znatno večja. In povsodi je raznovrstnih lahkih opravkov za deco, na vrtih, pašnikih itd. Za šolobvezne bi bile šolske sobe na deželi zračneje, ne tako prenapolnjene in bi imele večih hravnjev učencev nego v industrijskih krajih. Mestni otrok bi potem opazoval oratarja, kosca, mlatiča, mizarja ali kovača v delavnici in loti se začuden sam dela, mojster ga malce pouči in bujna otroška domisljija ponavlja delo po noči v sanjah. In nekega dne pride pisemce k mestnim roditeljem: Atek, mamica! Rad bi se učil mizarstva (ali kaj drugega) in ostal na deželi!

Na to mislim, ako se zdaj govoriti o bivanju mestnih otrok na deželi.

Mesta so zoperno prenapolnjena, radi tega pa ni treba kar misliti na izseljevanje v tuje svetovne dele. Pri nas na deželi je še mnogo prostora, več kakor nekdaj, odkar se je stari zarod zaletel v mesta in tovarne, mnogo prostora, zlasti če bi se obdelale športne pustinje. Toda novi kmečki rod mora priti v gospodarsko šolo, potem bomo videli, kako čisto drugače bo postal po naših rodinah in solnčnih hribih.

In nit za tkanino bili bi tudi ubogi mestni otroci, ki bi se zdaj v vojnem času raztrosili po deželi in bi se seznanili z delavnimi ljudmi, z njih spretnim, marljivim delom, z njih preprostim, nedolžnim razveseljevanjem, z božjim, solnčnim in zvezdanim nebom, ki v svojih spremenljivih letnih časih neprehnomu rosi blagoslov na delo in veselje na delavce. Novo, sveže, čilo kmetijstvo brez

člakov bogastva, z zarezjem občekoristne, zinstvo človeške prosvete!

O takšnih važnih stvareh, ki bi morale biti, ali jih žal ni, zamorem jaz le pisati; izvajati morajo drugi, ki so za to poticani, da skrbijo za prihodnji blagor dobitve. Zdaj je obrat, zdaj se lažje izvaja, tudi so hrepenenja sprejemljiva za novo življenje. Ako še zdaj, raznovrstnih odlokov pričakujem, roke križem držimo, vtegne zopet tudi zaigrano za par stoletij.

Toda, lahko mi kdo poreče, kamor hočeš tja mi ne maramo.

Škoda! Rad bi zidal mostove iz mesta deželo! Drugi jih podkopavajo in — tarajo za kruh.

Razno.

Kmetske posestnike opozarjamo na to, da dobil od 8. avgusta 1917 naprej mlín g. Carla Reng o (Schwabov mlín) pri Ptuju uveljavljenje mletja proti plačilu za kmetske posestnike. Priporočamo to reelno odjetje najtopleje!

Naš 87. regiment. Iz bojišča se nam piše dne 22. julija 1917: „Naša domovina gleda zoper enkrat lahko ponosno na naše 87. vojske. Kajti kar smo v zadnjem času izvršili, vredno, da se naznani splošni javnosti. Naš bataljon leži 2700 metrov visoko na Col —. Znano je bilo, da hoče Italijan tako postojanko z mnogoštevilnimi naprej utisnjennimi minskimi štolnami v zrak spustiti. Ali sovražnik ni pomisli, da znajo 87. vojski ravno tako delati. Sovražnik nam je žal mnogo naprej. Kaj storiti, da se rečemo? Naše staro-izkušene naskočne patrulje virle so ednostavno, brez ozira na vsako nevarnost, proti sovražniku, vdirev v sovražne tolne in pobile vse, kar ni zbežalo. Potem so spustili 40 centov razstreliva v zrak. S tem je močno učinkovalo na veliko nameravano razstrelbo. Dva dni so Italijani razstreljevali, ali vedno prekratko. Oni so, vsled nastopa naših naskočnih patrulj prisiljeni, prerivanje pa vstaviti in, kakor rečeno, prekratko razstreljevali. Naše napadalne čete so storile v tem svoje, zasedle razstrelne lame, tako, da imel sovražnik le izgube in škodo iz celega podjetja. Kaj pa bi se bilo drugače zgodilo? Mi bi bili napravili brezplačno vožnjo v zrak s smrtnim izidom... 87. vojski so, kakor že tolkokrat, tudi to pot zoper obesili in svoji štajerski domovini svojim starijem in sorodnikom čast delali. Čestitamo vsem našim domačinom za ta uspeh!

Odlikovanje. Cesar je podelil mestnemu pojmu straže g. Francu Marincu srebrni zaslužni križec. Čestitamo prisrčno.

Determinika. Orožniki v Mali Nedežji so deklo Cecilio Vrečar v Drahorju. Dekla je, kakor sama priznava, dne 12. julija, ko so bili vsi domači ljudje na polju, vojega eno in pol leta starega sinčka v domač luži vtopila. Otrok ji je bil pri iskanju živbe napot. Brezrčnico so oddali sodniji.

Umrl je vsled na bojišču pridobljene bolezni v graški bolnišnici kanonir Maks Höller iz Ptuja. N. p. v. m.

Strela in nevihta. Pretekli četrtek divjala je v Mariboru in okolici kratka a ljuta nevihta. Po 6. uri udarila je strela v gospodarsko poslopje posestnika Senekovič v Studenčicah; poslopje je popolnoma pogorelo. Mariborski gasileci ohranili so sosedna poslopja in so požar zadušili. Ob istem času je udarila strela na Teznu v telefonsko žico. Trije črnogorški delavci so bili omamljeni ter nezavestni.

* * *

Kontrola oproščencev. Uradno se poroča: Znano je, da se sedanja kontrola oproščencev izvaja zato, da se sestavi potrebi seznam teh, ki so v in da se razveljavijo oprostitve, ki niso dovolj utemeljene, da so proste moči na razpolago armadi, ozirajoč se na neobhodne potrebu javne službe in narodnega gospodarstva. Vse prizadete oblasti morajo zato vredno in veliko delati. Rešitve prošenj za nadaljevanje oprostitve in za nove oprostitve

se zato seveda zavlačujejo. Potrebno je zato, da se s primerimi ukrepi o splošnih podaljšanjih glede na rok navezane oprostitive skrbi za to, da gospodarsko življenje ne bo oškodovano vsled predčasne aktive službe. Tozadevna določila so kratko slediča: Kar se tiče prijave oproščencev, naj se še naprej oproste, so te osebe nadalje oproščene, dokler se ne bo individualno odločilo o posameznih prošnjah in so dobili o začasni oprostitev tudi potrdilo. Rok, ki je v teh potrdilih razviden, ima le namen, da se zabrani, da bi dotičniki bili pri evidenci prezrti, in se jim pri pravčasni priglasitvi, ki pa ne sme izostati, od strani politične oblasti podaljša. Če je pa oproščen obveščen, da se podaljšanje odklanja, oziroma da se je oprostitev razveljavila, mora dotičnik v vseh okolnostih odrinuti pod orožje. Politične oblasti takim osebam ne smejo dovoliti, da bi še čakale, če se je tudi vložila zanje nova prošnja. Glede na prošnje za nove oprostitive, so politične oblasti pooblašcene, da pod pogojem resnično neobhodne potrebe dovoljujejo čakalno dobo v potrebnih izmeri, a ne dalje kakor do 30. septembra 1917, oziroma da čakalno dobo podaljšajo in izstavijo o tem potrdilo. Vojakom na dopustu se glede na to, če pripadajo armadi na bojišču ali četam v zaledju, se ne more nikdar dovoliti čakalna doba.

Krompir letine 1917 pod zoporo. Dunaj 27. julija (K.-B.) V smislu nove pooblaščitve postave bo jutri razglašen v državnem zakoniku odlok urada ljudske prehrane o uprabi krompirja, ki se je pridelal leta 1917. S 1. avgustom 1917 se zapleni leta 1917 pridelani krompir. Množine, ki so potrebne, da se krmi živila, se bodo določile in omejile na tisti krompir, ki ga ljudje ne morejo uživati. Povedano je, da bi se žgal krompir v obrtnih žganjarnah. Izrabo v drugih obrazih dovoljuje urad za prehrano ljudstva. Pridelovalci krompirja morajo oddati zaseženi krompir vojnemu žitnemu prometnemu zavodu. Povedano je, da bi se proti denarju ali brez denarja krompir oddajal. Transporti krompirja so zato le dopustni, če ga odda vojni žitni prometni zavod ali njegove podružnice in proti transportnemu dovoljenju. Poizvedovalo se bo in cenilo (za poizkušnjo se bo tehtalo), koliko krompirja se bo pridelalo. Vsai kmet, ki je usadal krompir na večjem obsegu kakor pol hektarja, bo moral naznani, koliko krompirja da je pridelal. Jeseni, ko se bo krompir pričel kopati, se bo uredilo, kako se bo oddajal, in sicer se uvede nakaznica na krompir, v mestih, ki štejejo nad 10.000 prebivalcev, se bo oddaja rajonirala. Urad za ljudsko prehrano je v gotovih pogojih odobril pogodbne o nasadu in o dobavi s proizvajatelji. Krompir, ki se je na ta način zagotovil, mora kmet dobiti s pogodbo označenim odjemalcem potom vojnega prometnega zavoda. Odjemalci pogodbnih dobab krompirja jamčijo, da se je stevilo konzumentov pravilno naznani in da se skrbno spravlja. Cena krompirja se je pridelovalcu (kmetu) določila za čas od 1. do 20. avgusta s 40, za dobo od 21. avgusta do 5. septembra s 25 K za meterski stot (100 kg). Cena 15 K se bo torej veljavila še 6. septembra. Kifelčar se bo plačeval trikrat dražje, kolikor bo znašala najvišja cena okroglemu krompirju. Prestopki odredb se bodo kaznovali.

Zatajena kava in sladkor. Iz Budimpešte poročajo, da je uvedena kazenska preiskava proti tvrdki Blitz & Braun, ker je zatajila zalogo kave in sladkorja v vrednosti 220.000 kron.

310.000 mark globe. V Avgsburgu je bil obsojen ravnatelj sladkorne tovarne v Melrichstadtju Ruhja radi tihotapstva s sladkorjem na 310.000 mark globe.

Veliki požari. Pri Budimpešti je zgorelo 3200 kvadratnih metrov gozda. Škoda je za 50.000 K. V Klaju ob progi Krakov-Lvov je zgorelo sto kmečkih hiš.

Upostava porotnih sodišč. Občinam je naročeno, da morajo takoj sestaviti porotne imenike porotnikov in jih najmanj za 8 dni razpoložiti na javen vpogled. Občinski načelniki morajo poslati pregledane imenike naj-

kasneje do srede septembra, popravljene pa do srede oktobra 1917 na okrajna glavarstva. Okrajna glavarstva in občine z lastnimi štatu morajo pravne imenike predložiti predsedniku sodišča I. inštanci najkasneje do konca oktobra. Letni imeniki naj se sestavijo kakor hitro mogoče. Sestavitev letnega imenika se mora nemudoma javiti justičnemu ministerstvu. Ta naredba ne velja za Goriško in Gradiščansko, Istro, Trst z okolico in za okrožja Trident in Rovereto.

Albanske koze na Tirolskem. Vrhovno vojaško poveljstvo je odredilo, da se tisoč albanskih koz prepelje na Tirolsko, da se tako odpomore pomanjkanju mleka tamkaj.

Novorojenček vržen psem za hrano. 14-letna Ivana Biliczy je vrgla, kakor poroča „Magyar Kurir“, svoje dete psem za hrano. Tako je hotela zakriti svojo sramoto.

Več moke v Nemčiji. Od srede avgusta dalje bo dobivalo v Nemčiji, kakor poročajo iz Berlinja, vsaka oseba na teden 1540 gamov moke. Doslej se je dobivalo samo 1190 g.

Trta ki ima tisoč grozdov. Šolski sluga Fran Panuška v Sisku ima trta, ki nosi letos nad tisoč grozdov, nanizanih enega do druga. Malo dvorišče je z grozdjem povsem pokrito, trta pa se je ovila okoli cele hiše in oken, vsepopsov grozd pri grozdu.

Sedem otrok raztreščila granata. V Kraljevicih so otroci lovili ribe v potoku, ali namesto ribe so potegnili iz vode granato, ki je padla tja leta 1914. v bojih s srbsko vojno. Otroci so vlačili granato, ki je končno eksplodirala in raztreščila na drobne kose sedem otrok.

Razglas.

Zaradi premalega odkazanja špirita in zaradi pomanjkanja snovi za žganje se bode

žganje

le še v malih množinah oddajalo in ostane glavna trgovina na Bregu pri Ptiju tudi v pondeljkih ter sobotah zaprta.

Maks Straschill

žgalnica, fabrika žganja in likerja na Bregu pri Ptiju.

349

Sadje

gospodarska jabolka

kupuje v vsaki množini po najboljših cenah

Maks Straschill
Breg pri Ptju.

349

Majerski ljudje

z najmanje 4 delavskimi močmi dobijo proti dobr meseci plači, deputatu mleka in 2 orahoma polja takoj službo.

Ponudbe ali osebna predstava na graščinsko oskrbništvo Straßenhofen, pošta Zgornja Sv. Kunigunda nad Mariborom.

Kovaški učenec

se sprejme pri vsej oskrbi, tudi tak, ki se je že učil. Anton Gregl, kovaški mojster, Celje, Štajersko.

348